Euroopan parlamentti
2024-2029

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2025/2075(INI)

29.1.2026

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle

Euroopan unionin perusoikeuskirjan täytäntöönpanosta EU:n oikeudellisessa kehyksessä
(2025/2075(INI))

Valmistelija: Alice Kuhnke

PA_NonLeg

TARKISTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta esittää asiasta vastaavalle perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 2 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,

Tarkistus 2

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 4 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanon valvontaa koskevat Euroopan neuvoston ministerikomitean vuosikertomukset[1 a],
	[1 a] Euroopan neuvoston ministerikomiteanvuosikertomukset.

Tarkistus 3

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 4 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon vuonna 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista,

Tarkistus 4

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 4 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon YK:n sopimukset ja muut asiakirjat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi, kuten ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia koskevan julistuksen, YK:n vähemmistöasioiden foorumin suositukset, YK:n yleisen määräaikaisarvioinnin yhteydessä annetut suositukset ja raportit sekä YK:n sopimuselinten tapauskäytännön ja YK:n ihmisoikeusneuvoston erityismenettelyt,

Tarkistus 5

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 4 d viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston 1. toukokuuta 2020 julkaiseman YK:n riippumattoman asiantuntijan raportin niin kutsutusta ”eheytyshoidosta” ja suojelusta seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvalta väkivallalta ja syrjinnältä (A/HRC/44/53),

Tarkistus 6

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 5 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 11. huhtikuuta 2024 antamansa päätöslauselman aborttioikeuden sisällyttämisestä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan[1 a],
	[1 a] EUVL C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

Tarkistus 7

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 5 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 10. marraskuuta 1994 tehdyn kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen,

Tarkistus 8

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 6 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY[1 a],
	[1 a] EUVL L 303, 2.12.2000, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj.

Tarkistus 9

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi 16. joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 (ehdollisuusasetus)[1 a],
	[1 a] EUVL L 433 I,22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

Tarkistus 10
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS[1 a],
	[1 a] EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/913/oj.

Tarkistus 11

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta

2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös)[1 a],

[1 a] EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

Tarkistus 12

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 d viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689 (tekoälysäädös)[1 a],

[1 a] EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

Tarkistus 13

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 e viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa,

sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus)[1 a],

---

[1 a] EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

Tarkistus 14

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 f viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta 11. huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1083 (eurooppalainen medianvapaussäädös)[1 a],

---

[1 a] EUVL L,2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

Tarkistus 15

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 7 g viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta[1 a] ja erityisesti sen 20 kohdan,

---

[1 a] EUVL C 215, 19.6.2018, s. 162.

Tarkistus 16

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 16. heinäkuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Dynaaminen EU:n talousarvio tulevaisuuden tarpeisiin – monivuotinen rahoituskehys 2028–2034” (COM(2025)0570),

Tarkistus 17

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 12. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin perusoikeuskirjan täytäntöönpanosta EU:n institutionaalisessa kehyksessä[1 a],
	[1 a] EUVL C 449, 23.12.2020, s. 28.

Tarkistus 18

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 7. helmikuuta 2018 antamansa päätöslauselman vähemmistöjen suojelusta ja syrjimättömyydestä EU:n jäsenvaltioissa[1 a],

[1 a] EUVL C 463, 21.12.2018, s. 21.

Tarkistus 19

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 d viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 22. marraskuuta 2023 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin ehdotuksista perussopimusten muuttamiseksi[1 a],
	[1 a] EUVL C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.

Tarkistus 20

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 e viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman EU-rikosten luettelon laajentamisesta kattamaan vihapuheen ja viharikokset[1 a],
	[1 a] EUVL C, C/2024/5733, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.

Tarkistus 21

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 f viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 9. joulukuuta 2021 annetun komission tiedonannon

	”Osallistavampi ja suojelevampi Eurooppa: EU-rikosten luettelon laajentaminen kattamaan vihapuheen ja viharikokset” (COM(2021)0777),

Tarkistus 22

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 10 g viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman EU:n perussopimuksiin sisältyvien siirtymälausekkeiden täytäntöönpanosta[1a],
	[1a] EUVL C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.

Tarkistus 23

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 11 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” (COM(2021)0101),

Tarkistus 24

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 11 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 7. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-

	arvon unioni: romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys” (COM(2020)0620),

Tarkistus 25

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 11 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 2. joulukuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Strategia perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamiseksi Euroopan unionissa” (COM(2020)0711),

Tarkistus 26

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 12 viite

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
– ottaa huomioon komission vuosikertomukset Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta,	– ottaa huomioon komission vuosikertomukset Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta ***ja erityisesti 10. lokakuuta 2024 annetun komission kertomuksen ”Rahoitus perusoikeuksien edistämiseksi**, **suojelemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi – EU:n perusoikeuskirjan soveltamista koskeva kertomus vuodelta 2024” (COM(2024)0456) sekä vuotuisen oikeusvaltioperiaatetta koskevan tarkastelukierroksen,***

Tarkistus 27

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 12 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 7. maaliskuuta

	2025 annetun komission tiedonannon ”Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma” (COM(2025)0097),

Tarkistus 28

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 13 viite

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston vuotuiset perusoikeuskertomukset,	– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston ***(FRA) kertomukset, erityisesti sen*** vuotuiset perusoikeuskertomukset ***ja sen 19. joulukuuta 2023 julkaistun kertomuksen ”EU funds: Ensuring compliance with fundamental rights”***,

Tarkistus 29

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 13 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 5. lokakuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”EU:n strategia antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi (2021−2030)” (COM(2021)0615) ja komission edistymiskertomukset strategian ajan tasalle saattamisesta ja täytäntöönpanosta,

Tarkistus 30

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 13 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon perusoikeusviraston, Euroopan tasa-

	arvoinstituutin (EIGE) ja Eurostatin 25. marraskuuta 2024 julkaiseman raportin ”EU gender-based violence survey – Key results: Experiences of women in the 27 EU Member States”,

Tarkistus 31

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 13 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevan toukokuussa 2022 julkaistun raportin,

Tarkistus 32

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 15 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon European Implementation Network -organisaation ja Democracy Reporting International -järjestön yhteisen raportin ”Justice Delayed and Justice Denied: Non-Implementation of European Courts Judgments and the Rule of Law”, jossa tarkastellaan Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon laiminlyöntiä EU:n jäsenvaltioissa[1 a],
	[1 a] EIN ja DRI, ”Justice Delayed and Justice Denied: Non-Implementation of European Courts Judgments and the Rule of Law”.

Tarkistus 33

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 15 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 17. joulukuuta 2020 antamansa päätöslauselman eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta”[1 a],
	[1 a] EUVL C 445, 29.10.2021, s. 70.

Tarkistus 34

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 15 c viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 18. huhtikuuta 2023 antamansa päätöslauselman EU:n ja Euroopan neuvoston välisistä institutionaalisista suhteista[1 a],
	[1 a] EUVL C, C/2023/442, 1.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj.

Tarkistus 35

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 16 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon Euroopan neuvoston alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan, joka hyväksyttiin vuonna 1992,

Tarkistus 36

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan B kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
B. ottaa huomioon, että tässä kertomuksessa ei arvioida jokaista ***perusoikeuskirjaan sisältyvää*** oikeutta, vaan ***analysoidaan*** perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa EU:n primaarioikeuden välineenä;	B. ottaa huomioon, että tässä kertomuksessa ei arvioida jokaista ***perusoikeuskirjassa vahvistettua*** oikeutta, vaan ***tutkitaan*** perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa EU:n primaarioikeuden välineenä;

Tarkistus 37

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan D a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	D a. katsoo, että perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen EU:n arvojen kunnioittaminen kaikkialla unionissa asettamalla sitovia perusoikeusnormeja, joihin sovelletaan tuomioistuinvalvontaa, parantamalla oikeusvarmuutta ja viranomaisten vastuuvelvollisuutta ja takaamalla yksilöiden oikeussuojan toteutuminen; katsoo, että oikeusvaltioperiaate on perusoikeuksien suojelun edellytys ja että oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, tiedotusvälineiden vapauteen ja korruption vastaisiin järjestelmiin kohdistuvat jatkuvat uhat haittaavat perusoikeuskirjan käytännön soveltamista;

Tarkistus 38

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan E a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	E a. toteaa, että perusoikeuksien loukkauksia koskevien yhdenmukaistettujen indikaattoreiden ja yhteisten määritelmien puuttuminen jäsenvaltioissa heikentää unionin kykyä arvioida suuntauksia; katsoo, että vastuuvelvollisuuden ja perusoikeuskirjan asianmukaisen täytäntöönpanon varmistaminen on olennaisen tärkeää;

Tarkistus 39

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan F kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
F. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 51 artiklalla määritellään perusoikeuskirjan soveltamisala myös toissijaisuusperiaatteen noudattamisen, jäsenvaltioiden ja unionin toimivaltuuksien huomioon ottamisen ja unionille perustamissopimuksissa myönnettyjen toimivaltuuksien rajojen kunnioittamisen osalta;	F. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 51 artiklalla määritellään perusoikeuskirjan soveltamisala myös toissijaisuusperiaatteen noudattamisen, jäsenvaltioiden ja unionin toimivaltuuksien huomioon ottamisen ja unionille perustamissopimuksissa myönnettyjen toimivaltuuksien rajojen kunnioittamisen osalta***, mihin sisältyy myös vaatimus kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, myös alueellisen ja paikallisen itsehallinnon osalta, kuten SEU-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdassa todetaan***; ***pitää olennaisen tärkeänä, että jäsenvaltiot soveltavat tinkimättä perusoikeuskirjaa ja panevat sen käytännössä täytäntöön kokonaisuudessaan, jotta ei heikennetä perusoikeuksien suojelua ja vaaranneta EU:n lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista, unionin oikeusjärjestyksen uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta EU:n toimielimiin;***

Tarkistus 40
Johdanto-osan F a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	F a. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 51 artiklassa kehotetaan unionia varmistamaan kaikkien siinä vahvistettujen oikeuksien edistäminen ja tehokas soveltaminen;

Tarkistus 41

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan G a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	G a. ottaa huomioon, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin päätelmissä kansalaiset kehottivat vahvistamaan perusoikeuskirjan soveltamista, jotta varmistetaan perusoikeuksien mahdollisimman tehokas suojelu kaikkialla EU:ssa, ja toteaa, että tämä auttaisi myös ratkaisemaan ongelmat, jotka liittyvät perusoikeuskirjan 51 artiklan nykyiseen tulkintaan;

Tarkistus 42

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan H kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
H. ottaa huomioon, että 51 artiklan mukaan perusoikeuskirjan määräyksiä sovelletaan jäsenvaltioihin ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta; katsoo, että ***tällaisen vaatimuksen epäselvyyden vuoksi on vaikeaa määrittää***, ***sovelletaanko perusoikeuskirjaa käytännössä ja miten sitä sovelletaan***;	H. ottaa huomioon, että 51 artiklan mukaan perusoikeuskirjan määräyksiä sovelletaan ***ensisijaisesti unionin toimielimiin, elimiin, toimistoihin ja virastoihin toissijaisuusperiaatetta noudattaen ja*** jäsenvaltioihin ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta; katsoo, että ***tämä rajallinen sovellettavuus aiheuttaa puutteita perusoikeuksien suojelussa kansallisella tasolla***, ***minkä***

vuoksi vaatimuksen soveltamisala jäsenvaltioiden suhteen on riittämätön perusoikeuksien loukkauksiin puuttumiseksi;

Tarkistus 43
]
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan I kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
I. ottaa huomioon, että perusoikeuskirja sitoo unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja myös silloin, kun ***ne toimivat*** EU:n ***oikeudellisen kehyksen ulkopuolella***;	I. ottaa huomioon, että perusoikeuskirja sitoo unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja myös silloin, kun ***kohdennetaan ja pannaan täytäntöön*** EU:n ***varoja***;

Tarkistus 44

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan I a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	I a. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan soveltamista koskevan komission vuoden 2024 kertomuksen mukaan perusoikeuksien alan keskeiset toimijat eivät saa riittävästi rahoitusta; ottaa huomioon, että haasteisiin kuuluvat vaikeudet saada tietoa saatavilla olevasta rahoituksesta, rahoituksen saatavuus perusoikeuksiin liittyviä paikallis- ja alueviranomaisten toimia varten sekä rahoituksen leikkausten vaikutus tapauksissa, joissa nämä leikkaukset rajoittavat kansalaisyhteiskunnan ja perusoikeuselinten mahdollisuuksia osallistua avoimeen ja demokraattiseen keskusteluun;

Tarkistus 45

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan I b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	I b. ottaa huomioon, että elinvoimainen kansalaisyhteiskunta ja aktiivinen kansalaistoimintaympäristö ovat demokratian olennaisia pilareita ja että ne edistävät osaltaan avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta, SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja unionin arvoja ja niiden suojelua sekä oikeudellisen ja sosiaalisen tuen tarjoamista ihmisille, erityisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluville henkilöille; toteaa, että kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia kavennetaan kaikkialla unionissa, olipa kyse yksilöistä, kansalaisjärjestöistä, ihmisoikeuksien puolustajista, toimittajista tai aktivisteista, joihin kohdistuu voimistuvaa ja suhteetonta taloudellista ja poliittista painostusta, mikä heikentää perusoikeuskirjan toteutumista; katsoo, että on ratkaisevan tärkeää osoittaa kansalaisyhteiskunnalle ennakoitavissa oleva, riittävä ja kestävä EU:n pitkän aikavälin rahoitus, jotta se voi menestyksekkäästi hoitaa valvontatehtävänsä ja jotta voidaan vahvistaa yhteiskunnan selviytymiskykyä ja koko yhteiskunnan kattavaa reagointia kriiseihin; ottaa huomioon, että kansalaisyhteiskunnan järjestöillä on myös keskeinen rooli perusoikeuskirjan vaalimisessa ja sosiaalipalvelujen tarjoamisessa erityisesti syrjäytyneille yhteisöille;

Tarkistus 46
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan J kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
J. katsoo, että perusoikeuskirjan soveltamista olisi yhä	J. katsoo, että perusoikeuskirjan soveltamista olisi yhä

monimutkaisemmaksi muuttuvassa sääntely-ympäristössä mukautettava ennakoivasti EU:n kehittyviin painopisteisiin, mukaan luettuna ympäristöön ja ilmastoon liittyvät painopisteet;	monimutkaisemmaksi muuttuvassa sääntely-ympäristössä mukautettava ennakoivasti EU:n kehittyviin painopisteisiin, mukaan luettuna ympäristöön ja ilmastoon liittyvät ***sekä sosiaaliset, taloudelliset ja digitaaliset*** painopisteet; ***kannustaa komissiota, neuvostoa ja parlamenttia käyttämään järjestelmällisesti perusoikeusviraston tuottamia tietoja päätöksenteossa;***

Tarkistus 47

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
K. ottaa huomioon, että tasa-arvo on unionin perusarvo ja perusoikeuskirjassa, SEU-sopimuksessa ja SEUT-sopimuksessa vahvistettu perusoikeus; ottaa huomioon, että syrjiviä toimenpiteitä harjoitetaan edelleen kaikkialla EU:ssa;	K. ottaa huomioon, että tasa-arvo on unionin perusarvo ja perusoikeuskirjassa, SEU-sopimuksessa ja SEUT-sopimuksessa vahvistettu perusoikeus; ottaa huomioon, että syrjiviä toimenpiteitä harjoitetaan edelleen kaikkialla EU:ssa***, ja toteaa, että tähän olisi puututtava***;

Tarkistus 48

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	K a. katsoo, että syrjinnän ehkäiseminen ja torjuminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan turvata tasa-arvo ja perusoikeuksien tehokas toteutuminen; toteaa, että unionissa esiintyy edelleen antisemitismiä, joka on lisääntynyt huomattavasti viime vuosina, mikä korostaa tehokkaiden ennaltaehkäisy-, suojelu- ja syytetoimien kiireellistä tarvetta;

Tarkistus 49

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	K b. toteaa, että perusoikeuskirjan tehokas täytäntöönpano edellyttää monialaista lähestymistapaa, jossa tunnustetaan, että yksilöt voivat kohdata kaksinkertaista tai moniperusteista syrjintää sukupuolensa, rotunsa, etnisen alkuperänsä, vammaisuutensa, ikänsä, seksuaalisen suuntautumisensa tai maahanmuuttajataustansa vuoksi;

Tarkistus 50

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K c kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	K c. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään syrjintä, mukaan lukien syrjintä kansalliseen vähemmistöön kuulumisen vuoksi;

Tarkistus 51

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K d kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	K d. ottaa huomioon, että kielet ovat erottamaton osa eurooppalaista identiteettiä ja kulttuurin välittömin ilmenemismuoto; ottaa huomioon, että kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittaminen kuuluu EU:n perusarvoihin

perusoikeuskirjan 22 artiklan mukaisesti;

Tarkistus 52

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan K e kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	K e. ottaa huomioon, että vammaisten henkilöiden oikeudet yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen tai perheen perustamiseen eivät toteudu samantasoisesti kuin muilla; ottaa huomioon, että vammaisten henkilöiden, myös alaikäisten, pakkosterilointi EU:ssa on edelleen oikeudellisesti sallittua useissa jäsenvaltioissa; ottaa huomioon, että vammaisten henkilöiden on edelleen vaikeaa osallistua poliittisesti, kuten äänestää, ja heidän oikeuttaan toimia poliittisessa virassa on rajoitettu monissa jäsenvaltioissa;

Tarkistus 53

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan L a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	L a. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan tunnettuutta käsitelleessä vuoden 2019 erityiseurobarometrissä 42 prosenttia vastaajista ilmoitti kuulleensa perusoikeuskirjasta, mutta vain 12 prosenttia heistä tiesi käytännössä, mikä perusoikeuskirja on, kun taas enemmistö (57 prosenttia) vastaajista ei ollut koskaan kuullutkaan siitä; toteaa, että alle viidesosa (16 prosenttia) kansalaisista oli hyvin perillä perusoikeuskirjasta;

Tarkistus 54

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan N kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
N. perusoikeuskirjan 14 artiklassa ***korostetaan jokaisen lapsen oikeutta*** maksuttomaan koulutukseen;	N. perusoikeuskirjan 14 artiklassa ***todetaan, että jokaisella lapsella on oikeus koulutukseen ja että tämä oikeus sisältää mahdollisuuden*** maksuttomaan ***oppivelvollisuuden mukaiseen*** koulutukseen; ***ottaa huomioon, että erottelu, syrjintä ja köyhyys aiheuttavat syrjäytyneille lapsille, erityisesti romanilapsille, merkittäviä esteitä laadukkaaseen koulutukseen pääsyssä;***

Tarkistus 55

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan O kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
O. ottaa huomioon, että jatkuvat oikeudelliset puutteet ja esteet sukupuolen oikeudelliselle tunnustamiselle sekä eheytyshoitojen olemassaolo ovat ristiriidassa perusoikeuskirjan kanssa; katsoo, että kaikkien jäsenvaltioiden on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti taattava sukupuoli-identiteetin oikeudellinen tunnustaminen ja suoja sellaisia käytäntöjä vastaan, jotka heikentävät hlbtqia+ -henkilöiden ihmisarvoa tai perusoikeuksia;	O. ottaa huomioon, että jatkuvat oikeudelliset puutteet ja esteet sukupuolen oikeudelliselle tunnustamiselle sekä eheytyshoitojen ***eli käytäntöjen, joiden tarkoituksena on muuttaa, tukahduttaa tai torjua henkilön seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja/tai sukupuolen ilmaisua,*** olemassaolo ovat ristiriidassa perusoikeuskirjan kanssa; katsoo, että kaikkien jäsenvaltioiden on Euroopan ihmisoikeussopimuksen ***ja oikeuskäytännön*** mukaisesti taattava sukupuoli-identiteetin oikeudellinen tunnustaminen ja suoja sellaisia käytäntöjä vastaan, jotka heikentävät hlbtqia+ -henkilöiden ihmisarvoa tai perusoikeuksia***, ja toteutettava ja pantava täytäntöön toimenpiteitä syrjimättömyysperiaatteen noudattamisen takaamiseksi***;

Tarkistus 56

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan O a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	O a. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 22 artiklassa korostetaan, että unionin on kunnioitettava kielellistä monimuotoisuutta; toteaa, että perusoikeuskirjan täytäntöönpanossa on turvattava myös kielellisten vähemmistöjen perusoikeudet;

Tarkistus 57

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan O b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	O b. toteaa, että intersukupuolisiin, muunsukupuolisiin ja transihmisiin kohdistuvat patologisointikäytännöt EU:ssa rikkovat perusoikeuksia;

Tarkistus 58

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan P kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
P. katsoo, että viharikokset ja vihapuhe loukkaavat perusoikeuksia ja että niihin ei puututa riittävästi unionin lainsäädännössä; katsoo, että SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaisen EU:n rikosluettelon laajentaminen kattamaan vihapuhe ja viharikokset on ensiarvoisen tärkeää, samoin kuin EU:n säädös, jolla puututaan näihin uhkiin, myös kun ne perustuvat sukupuoli-identiteettiin ***ja*** seksuaaliseen suuntautumiseen;	P. katsoo, että viharikokset ja vihapuhe loukkaavat perusoikeuksia ja että niihin ei puututa riittävästi unionin lainsäädännössä; katsoo, että SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaisen EU:n rikosluettelon laajentaminen kattamaan vihapuhe ja viharikokset on ensiarvoisen tärkeää, samoin kuin EU:n säädös, jolla puututaan näihin uhkiin, myös kun ne perustuvat sukupuoli-identiteettiin***, sukupuolen ilmaisuun,*** seksuaaliseen

	suuntautumiseen ***ja sukupuoliominaisuuksiin; katsoo, että on olennaisen tärkeää vahvistaa sellaisten henkilöiden suojelua, jotka ovat vaarassa joutua viharikosten uhriksi, mukaan lukien perinteiseen kansalliseen tai kielelliseen vähemmistöön kuuluvat henkilöt;***

Tarkistus 59
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan P a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	P a. toteaa, että monet syrjinnän, viharikosten ja oikeuksien loukkausten uhrit eivät ilmoita näistä tapauksista, minkä vuoksi perusoikeusloukkausten todellinen määrä on jatkuvasti arvioitua suurempi;

Tarkistus 60

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Q kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
Q. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjassa vahvistettujen sosiaalisten ja taloudellisten oikeuksien mahdollisuuksia ei ole tähän mennessä hyödynnetty riittävästi; katsoo, että ***sosiaalisten*** oikeuksien ***kunnioittaminen ei ole vain eettinen velvoite*** ja ***oikeudellinen velvollisuus vaan*** myös ***taloudellinen välttämättömyys***;	Q. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjassa vahvistettujen sosiaalisten ja taloudellisten oikeuksien mahdollisuuksia ei ole tähän mennessä hyödynnetty riittävästi; katsoo, että ***näiden*** oikeuksien ***kunnioittamisen varmistaminen edistää sosiaalista osallisuutta*** ja ***oikeusvarmuutta, minkä lisäksi se voi edistää*** myös ***kestävää talouskasvua ja työmarkkinoille osallistumista; toteaa, että elinkustannuskriisi, joka koskee erityisesti asumista, energiaa ja elintarvikkeita, haittaa näiden oikeuksien tehokasta toteutumista ja kansalaisten yhdenvertaista osallistumista julkiseen elämään;***

Tarkistus 61
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan R kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
R. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 6 artiklassa korostetaan ***myös***, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa taatut perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta;	R. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 6 artiklassa korostetaan, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa taatut perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta;

Tarkistus 62
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan T kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
T. ottaa huomioon, että unionin talouden ***ohjausjärjestelmässä kiinnitetään vain vähän huomiota perusoikeuskirjassa vahvistettuihin sosiaalisiin oikeuksiin; katsoo, että niitä on pidettävä perusoikeuksina***;	T. ottaa huomioon, että unionin talouden ***ohjausjärjestelmä olisi pantava täytäntöön perusoikeuskirjan ja tarvittaessa sen sisältämien sosiaalisten määräysten mukaisesti***;

Tarkistus 63
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan V a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	V a. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 10 artiklassa vahvistetaan, että ”unioni pyrkii torjumaan kaiken sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän”;

Tarkistus 64
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan V b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	V b. ottaa huomioon, että EU:ssa naisista kolmasosa (30,7 prosenttia) on kokenut elämänsä aikana fyysistä väkivaltaa tai uhkailua ja/tai seksuaalista väkivaltaa[1 a];
	[1 a] FRA, EIGE ja Eurostat, ”EU gender-based violence survey – Key results: Experiences of women in the 27 EU Member States”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2024.

Tarkistus 65
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan W kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
W. katsoo, että EU:n lainsäädäntö- ja päätöksentekoprosessien avoimuus liittyy oleellisesti oikeuteen hyvään hallintoon, josta määrätään perusoikeuskirjan 41 artiklassa, ja on ehdoton edellytys sille, että kansalaiset voivat arvioida ja valvoa asianmukaisesti perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa EU:n toimielimissä;	W. katsoo, että EU:n lainsäädäntö- ja päätöksentekoprosessien avoimuus liittyy oleellisesti oikeuteen hyvään hallintoon, josta määrätään perusoikeuskirjan 41 artiklassa, ja on ehdoton edellytys sille, että kansalaiset voivat arvioida ja valvoa asianmukaisesti perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa EU:n toimielimissä; ***ottaa huomioon, että marraskuussa 2025 tehdyn Eurobarometri-tutkimuksen mukaan neljä kymmenestä EU:n kansalaisesta katsoo, että avoimempi ja runsaampi tiedottaminen tavoista osallistua päätöksentekoon kannustaisi eniten kansalaisia osallistumaan suoraan EU:n päätöksentekoprosesseihin;***

Tarkistus 66
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan X kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
X. toteaa, että perusoikeuskirja on elintärkeä väline perusoikeuksien turvaamiseksi uusien ja kehittyvien politiikan alojen***, kuten tekoälyn,*** osalta;	X. toteaa, että perusoikeuskirja on elintärkeä väline perusoikeuksien turvaamiseksi uusien ja kehittyvien politiikan alojen osalta;

Tarkistus 67
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan X a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	X a. katsoo, että digitaaliala ja kehittyvät teknologiat, kuten tekoäly, voivat vaikuttaa perusoikeuksiin, jos riittäviä suojatoimia ei varmisteta;

Tarkistus 68
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Y a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Y a. toteaa, että sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus ovat perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja demokratian keskeisiä pilareita ja että niitä on kunnioitettava kaikilta osin ja ne on turvattava kaikkialla unionissa;

Tarkistus 69
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Y b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	b. toteaa, että rauhanomaisen kokoontumisen vapaus ja yhdistymisvapaus ovat perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja demokratian keskeisiä pilareita ja että niitä on kunnioitettava ja

suojeltava tinkimättä kaikkialla unionissa;

Tarkistus 70
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
Z. ottaa huomioon, että perusoikeusvirasto on laatinut päätelmät perusoikeuskirjan tehokasta täytäntöönpanoa koskevan toimeksiantonsa mukaisesti[5],[6],[7];	Z. ottaa huomioon, että perusoikeusvirasto on laatinut päätelmät perusoikeuskirjan tehokasta täytäntöönpanoa koskevan toimeksiantonsa mukaisesti[5] ,[6],[7]; ***ottaa huomioon, että perusoikeusvirastolla on keskeinen rooli EU:n perusoikeustilanteen ja sen seurannassa, miten jäsenvaltiot noudattavat perusoikeuskirjaa, sekä poliittisten päättäjien tukemisessa sen varmistamisessa, että perusoikeuksia kunnioitetaan ja edistetään EU:n nykyisessä ja tulevassa lainsäädännössä ja politiikassa; toteaa, että perusoikeusvirastoa olisi kuultava säännöllisesti säädösehdotuksista, joissa tuodaan esiin mahdollisia perusoikeuskirjan kattamiin oikeuksiin liittyviä kysymyksiä, mukaan lukien komission ehdotukset tai toimielinten lainsäädäntömenettelyjen aikana esittämät kannat; pitää perusoikeusviraston roolia keskeisenä, varsinkin kun otetaan huomioon useassa jäsenvaltiossa havaittavissa oleva demokratian taantuminen; toteaa, että perusoikeusvirastolle on osoitettava lisää henkilö- ja taloudellisia resursseja, jotta voidaan panna täytäntöön uusia hankkeita, jotka virasto määrittää sidosryhmiä kuultuaan, ja lisätä sen valmiuksia seurata perusoikeuksien soveltamista ja niiden loukkauksia;***

[5] FRA:n lausunto 1/2017, 10. huhtikuuta 2017.

[6] FRA:n lausunto 4/2018, 24. syyskuu

[5] FRA:n lausunto 1/2017, 10. huhtikuuta 2017.

[6] FRA:n lausunto 4/2018, 24. syyskuu

2018.	2018.
[7] FRA Focus, 11. kesäkuuta 2020.	[7] FRA Focus, 11. kesäkuuta 2020.

Tarkistus 71

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z a. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjaa koskevan tietämyksen taso vaihtelee jäsenvaltioiden välillä; ottaa huomioon, että kansallisella tasolla puuttuu edelleen asiantuntemusta perusoikeuksista eikä valitusmekanismeista ole riittävästi tietoa; ottaa huomioon, että tämä vaikuttaa perusoikeuskirjan tulkintaan ja täytäntöönpanoon;

Tarkistus 72
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z b. ottaa huomioon, että perusoikeusvirastolla on merkittävä rooli perusoikeuksien loukkausten ehkäisemisessä EU:n ulkorajoilla, sillä se seuraa, miten rajaturvallisuudesta ja -valvonnasta vastaavat viranomaiset tai julkiset elimet soveltavat perusoikeuskirjaa, Euroopan ihmisoikeussopimusta ja kansainvälistä oikeutta;

Tarkistus 73

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z c kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z c. toteaa, että perusoikeuskirjan käytössä ja ymmärtämisessä jäsenvaltioiden tuomioistuimissa on eroja; katsoo, että tuomarit olisi tehtävä tietoisiksi unionin oikeuden ja perusoikeuskirjan käytöstä kansallisissa menettelyissä;

Tarkistus 74
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z d kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z d. ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon laiminlyöntiä jäsenvaltioissa koskevan European Implementation Network -organisaation ja Democracy Reporting International -järjestön yhteisen raportin mukaan jäsenvaltioiden tiedot Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden noudattamisesta paljastavat yhteisiä huolenaiheita, kuten kysymyksiä oikeuslaitoksen ja syyttäjän riippumattomuudesta sekä kansalaisyhteiskunnan järjestöihin ja erilaisiin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten hlbtiqa+ -yhteisöön, turvapaikanhakijoihin ja romaniyhteisöihin, liittyvien tuomioiden täytäntöönpanosta[1 a];

[1 a] EIN ja DRI, "Justice Delayed and Justice Denied: Report on the Non-Implementation of European Judgments and the Rule of Law".

Tarkistus 75
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z e kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z e. ottaa huomioon, että laaja yhteisymmärrys vallitsee siitä, että EU:n on otettava ulkopolitiikkaan liittyvässä toiminnassaan huomioon perusoikeudet joko perusoikeuskirjan perusteella tai ihmisoikeuksien perusteella osana kansainvälistä oikeutta[1 a];
	[1 a] Euroopan parlamentin tutkimus "The Implementation of the Charter of Fundamental Rights in the EU institutional framework", marraskuu 2025.

Tarkistus 76
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z f kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z f. toteaa, että on kiireellisesti perustettava EU:n hätämekanismi painostuksen kohteena olevien ihmisoikeusjärjestöjen ja ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi;

Tarkistus 77

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan Z g kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	Z g. toteaa, että kansalaisyhteiskunnan rajoitukset, mustamaalauskampanjat ja kriminalisointi yleistyvät, ja pitää tätä huolestuttavana; toteaa, että raportointivaatimusten on oltava jatkossakin tarpeellisia ja oikeasuhteisia asetettuihin tavoitteisiin nähden; toteaa,

	että oikeudelliset tai taloudelliset rajoitukset tai hyökkäykset, kuten humanitaarisen avun kriminalisointi, julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavat strategiset kanteet (SLAPP-kanteet) tai vakoiluohjelmateknologioiden käyttö, sekä lainvalvontaviranomaisten liiallinen voimankäyttö tietyissä jäsenvaltioissa heikentävät yhdistymis- ja kokoontumisvapautta sekä sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta eikä niillä ole sijaa demokraattisessa yhteiskunnassa;

Tarkistus 78

Päätöslauselmaesitys
1 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
1. vahvistaa perusoikeuskirjan olevan keskeinen ja sitova osa EU:n lainsäädäntöä, jolla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla; vahvistaa velvollisuuden varmistaa, että ***ihmisarvoa, vapautta, tasa-arvoa ja yhteisvastuuta*** ylläpidetään ja suojellaan johdonmukaisesti kaikkialla EU:ssa; korostaa, että kyseessä on oikeudellinen velvoite, joka on olennainen myös EU:n legitiimiyden ja uskottavuuden säilyttämiseksi; kehottaa EU:n elimiä ja jäsenvaltioita varmistamaan perusoikeuskirjan noudattamisen unionin tuomioistuimen tuomioiden mukaisesti; muistuttaa, että yksityishenkilöt voivat ryhtyä oikeustoimiin perusoikeuksien loukkausten vuoksi;	1. vahvistaa perusoikeuskirjan olevan keskeinen ja sitova osa EU:n lainsäädäntöä, jolla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla; vahvistaa velvollisuuden varmistaa, että ***perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa vahvistettuja EU:n arvoja*** ylläpidetään ja suojellaan johdonmukaisesti kaikkialla EU:ssa; korostaa, että kyseessä on oikeudellinen velvoite, joka on olennainen myös EU:n legitiimiyden ja uskottavuuden säilyttämiseksi; kehottaa EU:n elimiä ja jäsenvaltioita varmistamaan perusoikeuskirjan noudattamisen unionin tuomioistuimen tuomioiden mukaisesti; muistuttaa, että yksityishenkilöt voivat ryhtyä oikeustoimiin perusoikeuksien loukkausten vuoksi;

Tarkistus 79

Päätöslauselmaesitys
2 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
2. painottaa, että ***nopeat teknologiset, ympäristölliset, ilmastolliset*** ja ***yhteiskunnalliset muutokset edellyttävät ennakoivaa lähestymistapaa perusoikeuksien turvaamiseen***; toteaa, että perusoikeuskirja toimii olennaisen tärkeänä suunnitelmana sen varmistamiseksi, että keskeisillä ja kehittyvillä politiikanaloilla***, kuten ympäristö, ilmasto ja tekoäly,*** kunnioitetaan perusoikeuksia, mukaan luettuna ***ihmisarvo***, ***tasa-arvo***, ***oikeus*** yksityisyyteen ja ***syrjimättömyys***;	2. painottaa, että ***nopeaan teknologiseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen olisi suhtauduttava myönteisesti mahdollisuuksia*** ja ***edistystä ruokkivana voimana, samalla kun varmistetaan perusoikeuskirjan noudattaminen kaikilta osin***; toteaa, että perusoikeuskirja toimii olennaisen tärkeänä suunnitelmana sen varmistamiseksi, että keskeisillä ja kehittyvillä politiikanaloilla kunnioitetaan perusoikeuksia, mukaan luettuna ***oikeus ihmisarvoiseen elämään***, ***tasa-arvoon***, yksityisyyteen ja ***syrjimättömyyteen sekä ympäristönsuojeluun***;

Tarkistus 80

Päätöslauselmaesitys
2 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	2 a. korostaa, että perusoikeuskirjan noudattamiseen liittyy olennaisena osana oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, joka on yksi SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistetuista unionin keskeisistä arvoista ja demokraattisen yhteiskunnan peruspilari, jonka avulla varmistetaan laillisuutta, oikeusvarmuutta, toimeenpanovallan mielivaltaisuuden kieltoa sekä riippumattomien ja puolueettomien tuomioistuinten antamaa tehokasta oikeussuojaa, mukaan lukien oikeuden saatavuus, myös perusoikeuksien osalta, sekä vallanjakoa, syrjimättömyyttä ja yhdenvertaisuutta lain edessä koskevien periaatteiden noudattaminen;

Tarkistus 81

Päätöslauselmaesitys
3 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
3. suhtautuu myönteisesti komission perusoikeuskirjan edistämiseen liittyviin aloitteisiin sekä perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamiseen tähtäävän strategian väliarviointiin[8];	3. suhtautuu myönteisesti komission perusoikeuskirjan edistämiseen liittyviin aloitteisiin sekä perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamiseen tähtäävän strategian väliarviointiin[8]; ***muistuttaa, että komissio on sitoutunut tekemään vuoteen 2030 mennessä kattavan tilannekatsauksen yhteistyössä perusoikeuskirjan täytäntöönpanosta vastaavien keskeisten toimijoiden kanssa; kehottaa komissiota tehostamaan perusoikeuskirjan soveltamista ja arvioimaan edistymistä perusoikeuskirjan tunnetuksi tekemisessä sekä sen käytössä ja käytännön soveltamisessa;***
[8] Komission tiedonanto, annettu 2. joulukuuta 2020, ”Strategia perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamiseksi Euroopan unionissa” (COM(2020)0711).	[8] Komission tiedonanto, annettu 2. joulukuuta 2020, ”Strategia perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamiseksi Euroopan unionissa” (COM(2020)0711).

Tarkistus 82

Päätöslauselmaesitys
3 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	3 a. kehottaa komissiota parantamaan perusoikeuskirjan soveltamista koskevia vuosikertomuksia esittämällä yleiskatsauksen perusoikeuskirjan soveltamisesta kaikkialla EU:ssa ja siitä, miten sitä voidaan tehostaa, mukaan lukien perusoikeuskirjan kunkin määräyksen kattava arviointi sekä suositukset jäsenvaltioille;

Tarkistus 83

Päätöslauselmaesitys
4 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
4. muistuttaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimittava perusoikeuskirjan mukaisesti, taattava kaikille yksilöille perusoikeudet, varmistettava niiden edistäminen kaikkialla EU:ssa ja puututtava olemassa oleviin lainsäädännöllisiin puutteisiin; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että kaikki EU:n politiikat ovat perusoikeuskirjan mukaisia;	4. muistuttaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimittava perusoikeuskirjan mukaisesti, taattava kaikille yksilöille perusoikeudet, varmistettava niiden edistäminen kaikkialla EU:ssa ja ***muualla ja*** puututtava olemassa oleviin lainsäädännöllisiin puutteisiin; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että kaikki EU:n politiikat***, myös EU:n ulko- ja talouspolitiikka,*** ovat perusoikeuskirjan mukaisia;

Tarkistus 84

Päätöslauselmaesitys
5 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
5. painottaa, että perusoikeuskirjan täysi täytäntöönpano edellyttää uhrien oikeuksien tehokasta turvaamista; suhtautuu myönteisesti uhrien oikeuksia koskevan direktiivin[9] tarkistamiseen ***siten***, ***että siihen lisätään säännöksiä, joilla taataan uhrien oikeus*** tarkastella rikosoikeudellisten menettelyjen ratkaisuja***,*** saada oikeudenmukainen korvaus sekä kattavat tukipalvelut;	5. painottaa, että perusoikeuskirjan täysi täytäntöönpano edellyttää uhrien oikeuksien tehokasta turvaamista; ***korostaa, että kaikilla uhreilla on oltava mahdollisuus saada oikeussuojaa ja riittävää tukea; toteaa, että EU:n lainsäädännössä on edelleen puutteita;*** suhtautuu myönteisesti ***ehdotettuun*** uhrien oikeuksia koskevan direktiivin[9] tarkistamiseen, ***jonka tarkoituksena on vahvistaa uhrien oikeuksia, kuten oikeutta*** tarkastella rikosoikeudellisten menettelyjen ratkaisuja ***ja*** saada oikeudenmukainen korvaus sekä kattavat tukipalvelut; ***kehottaa saattamaan neuvottelut nopeasti päätökseen ja pyrkimään kunnianhimoiseen lopputulokseen sekä parantamaan uhrien oikeuksien suojelua;***
[9] Euroopan parlamentin ja neuvoston	[9] Euroopan parlamentin ja neuvoston

direktiivi 2012/29/EU, annettu 25. lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).	direktiivi 2012/29/EU, annettu 25. lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

Tarkistus 85

Päätöslauselmaesitys
6 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
6. muistuttaa, että sukupuoleen perustuvan ja perheväkivallan uhrien oikeussuojan saatavuutta on parannettava ja lainsäädäntö saatettava vastaamaan kansainvälisiä velvoitteita, kuten raiskauksen Istanbulin yleissopimuksen mukaisia suostumuksen puuttumiseen perustuvia, naisten sukuelinten silpomisen ja verkossa tapahtuvan sukupuoleen perustuvan väkivallan oikeudellisia määritelmiä;	6. muistuttaa, että sukupuoleen perustuvan ja perheväkivallan***, erityisesti väkivallan tiettyjen muotojen, kuten seksuaalisen väkivallan ja raiskauksen,*** uhrien oikeussuojan saatavuutta on parannettava ja lainsäädäntö saatettava vastaamaan kansainvälisiä velvoitteita, kuten raiskauksen Istanbulin yleissopimuksen mukaisia suostumuksen puuttumiseen perustuvia, naisten sukuelinten silpomisen ja verkossa tapahtuvan sukupuoleen perustuvan väkivallan oikeudellisia määritelmiä; ***kehottaa jälleen komissiota tunnustamaan sukupuolistuneen väkivallan uudeksi EU:n rikokseksi SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan nojalla, jotta voidaan torjua kaikkia sukupuolistuneen väkivallan muotoja;***

Tarkistus 86

Päätöslauselmaesitys
7 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
7. korostaa tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä perusoikeuskirjassa vahvistettuina perusoikeuksina, joissa	7. korostaa tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä perusoikeuskirjassa vahvistettuina perusoikeuksina, joissa

kielletään sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä, sekä kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamista; ***ilmaisee syvän huolensa haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten hlbtqia+ -henkilöihin, kohdistuvista syrjivistä toimenpiteistä kaikkialla Euroopassa; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan velvoitteitaan kokonaisuudessaan; kehottaa komissiota käynnistämään rikkomusmenettelyt tapauksissa, joissa perusoikeuskirjaa rikotaan; korostaa jatkuvia oikeudellisia puutteita ja heikkoja täytäntöönpanomekanismeja; kehottaa neuvostoa pääsemään viipymättä sopuun horisontaalisesta syrjinnän vastaisesta direktiivistä;***	kielletään sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä, sekä kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamista;

Tarkistus 87

Päätöslauselmaesitys
7 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 a. on syvästi huolissaan syrjivistä toimenpiteistä sekä vihapuheesta ja viharikoksista, joita eri puolilla Eurooppaa kohdistetaan haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin, kuten lapsiin, naisiin, rodullistettuihin ja etnisiin yhteisöihin, hlbtiq+ -yhteisön jäseniin, maahanmuuttajiin, turvapaikanhakijoihin, vammaisiin henkilöihin ja ikääntyneisiin; kehottaa EU:ta jatkamaan toimia haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistetun syrjinnän, vihapuheen ja viharikosten torjumiseksi, jotta varmistetaan perusoikeuskirjassa vahvistettujen

perusoikeuksien täysi kunnioittaminen kaikkien ihmisten osalta;

Tarkistus 88
7 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 b. pitää valitettavana, että tietyt jäsenvaltiot panevat edelleen täytäntöön tai pitävät voimassa lakeja ja politiikkoja, jotka heikentävät perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia; korostaa painokkaasti, että nämä käytännöt rikkovat perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia, kuten ihmisarvon kunnioittamista, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista, henkilötietojen suojaa, sananvapautta ja kokoontumisvapautta, tiedonvälityksen vapautta, yhdenvertaisuutta lain edessä, syrjintäkieltoa, tasa-arvoa, lapsen oikeuksia sekä liikkumis- ja oleskeluvapautta;

Tarkistus 89

Päätöslauselmaesitys
7 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 c. on erittäin huolestunut joissakin jäsenvaltioissa käyttöön otetuista syrjivistä toimenpiteistä, jotka perustuvat niin sanotun ”hlbtiq+ -propagandan” ja ”sukupuoli-ideologian” torjuntaan; korostaa, että komission on toimittava nopeasti ja päättäväisesti, kun jäsenvaltiot kiertävät EU:n lainsäädäntöä, erityisesti perusoikeuskirjaa;

Tarkistus 90

Päätöslauselmaesitys
7 d kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 d. on huolissaan siitä, että jotkin perinteiset kansalliset ja kielelliset vähemmistöt kohtaavat edelleen syrjintää yksityisissä ja julkisissa ympäristöissä EU:ssa; pitää valitettavana, että perinteisiin kansallisiin ja kielellisiin vähemmistöihin liittyvien oikeuksien ja periaatteiden edistämistä ei edelleenkään käsitellä riittävästi perusoikeuskirjan soveltamista koskevissa komission vuosikertomuksissa; kehottaa komissiota varmistamaan, että sen kertomuksissa käsitellään kattavasti kaikkia perusoikeuskirjan 21 artiklassa vahvistettuja syrjinnän muotoja; kehottaa komissiota tukemaan johdonmukaisempaa perusoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa vähemmistöjen oikeuksien turvaamiseen EU:n oikeusjärjestelmässä ja vahvistamaan tasa-arvoa, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia osana laajempia ponnistelujaan EU:n perusarvojen ylläpitämiseksi;

Tarkistus 91

Päätöslauselmaesitys
7 e kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 e. on erittäin huolestunut vammaisten henkilöiden pakkosteriloinnista; korostaa, että sen mahdollistavat kansalliset lait ovat edelleen ristiriidassa perusoikeuskirjan kanssa; muistuttaa, että vammaisilla henkilöillä ei pakkosteriloinnin myötä ole samantasoisia oikeuksia muodostaa perhettä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään kaikilta osin

välineitä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä, jotta varmistetaan vammaisten henkilöiden poliittinen osallistuminen ja oikeus toimia poliittisessa tehtävässä;

Tarkistus 92

Päätöslauselmaesitys
7 f kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 f. pitää valitettavana, että joissakin jäsenvaltioissa ei ole edistytty tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevissa politiikoissa, ja ilmaisee huolensa syrjinnän vastaisten lakien puutteellisesta täytäntöönpanosta; pitää valitettavana, että nykyisistä EU:n kehyksistä, kuten neuvoston direktiivistä 2000/78/EY, huolimatta täytäntöönpanossa on edelleen puutteita, minkä vuoksi uhreilla ei ole asianmukaista oikeussuojaa;

Tarkistus 93

Päätöslauselmaesitys
7 g kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 g. muistuttaa, että EU:lla on perussopimusten ja perusoikeuskirjan mukaisesti valtuudet ja velvollisuus torjua syrjintää ja edistää kaikkien yhdenvertaista kohtelua; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan velvoitteitaan kokonaisuudessaan; kehottaa komissiota käynnistämään rikkomusmenettelyt tapauksissa, joissa perusoikeuskirjaa rikotaan, ja turvautumaan rikkomustapauksissa järjestelmällisesti nopeutettuihin menettelyihin ja välitoimien pyytämiseen

unionin tuomioistuimessa; nostaa esille jatkuvat oikeudelliset puutteet ja heikot täytäntöönpanomekanismit; kehottaa neuvostoa pääsemään viipymättä sopuun horisontaalisesta syrjinnän vastaisesta direktiivistä;

Tarkistus 94

Päätöslauselmaesitys
8 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
8. suhtautuu myönteisesti uuteen hlbtiq+ -henkilöiden tasa-arvoa koskevaan strategiaan 2026–2030 (COM(2025)0725) ja kehottaa jäsenvaltioita uudistamaan hlbtiq+ -henkilöitä koskevia kansallisia toimintasuunnitelmiaan tai strategioitaan tai hyväksymään uusia sellaisia, jotta EU:n aloitteita voidaan täydentää tehokkailla kansallisilla toimenpiteillä;	8. suhtautuu myönteisesti uuteen hlbtiq+ -henkilöiden tasa-arvoa koskevaan strategiaan 2026–2030 (COM(2025)0725) ja kehottaa jäsenvaltioita uudistamaan hlbtiq+ -henkilöitä koskevia kansallisia toimintasuunnitelmiaan tai strategioitaan tai hyväksymään uusia sellaisia, jotta EU:n aloitteita voidaan täydentää tehokkailla kansallisilla toimenpiteillä***, sekä pidättymään tekemästä aloitteita, jotka uhkaavat heikentää tai suoraan heikentävät hlbtiq+ -yhteisön jäsenten oikeuksia***;

Tarkistus 95

Päätöslauselmaesitys
9 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
9. korostaa, että samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteiden ja vanhemmuuden täyden tunnustamisen oikeudellisia esteitä on edelleen kaikkialla EU:ssa ja että ne rikkovat perusoikeuskirjaa, mukaan luettuna henkilöiden vapaata liikkuvuutta, lapsen oikeuksia ja perhe-elämän kunnioittamista koskevat määräykset; suhtautuu	9. korostaa, että samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteiden ja vanhemmuuden täyden tunnustamisen oikeudellisia esteitä on edelleen kaikkialla EU:ssa ja että ne rikkovat perusoikeuskirjaa, mukaan luettuna henkilöiden vapaata liikkuvuutta, lapsen oikeuksia ja perhe-elämän kunnioittamista koskevat määräykset; ***toteaa, että nämä***

myönteisesti komission ehdotukseen neuvoston asetukseksi vanhemmuussuhteen tunnustamisesta jäsenvaltioiden välillä; palauttaa mieliin Euroopan parlamentin valtuutuksen[10], jossa tuetaan vanhemmuussuhteen tunnustamista kaikkialla EU:ssa riippumatta siitä, miten lapsi on saanut alkunsa tai syntynyt tai millainen perhe hänellä on; kehottaa neuvostoa panemaan nämä suositukset täytäntöön kokonaisuudessaan ja suojelemaan lasten perusoikeuksia, toimimaan lapsen edun mukaisesti, lisäämään oikeusvarmuutta ja torjumaan syrjintää;

[10] Euroopan parlamentin 14. joulukuuta 2023 vahvistama kanta ehdotukseen neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta (EUVL C, C/2024/4201, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4201/oj).

esteet rikkovat vuonna 1989 tehdyssä lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa määriteltyjä lapsen oikeuksia; korostaa, että nämä päätökset ovat osa tietyissä jäsenmaissa toteutettuja laajempia hlbtiq+ -henkilöiden vastaisia kampanjoita; suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen neuvoston asetukseksi vanhemmuussuhteen tunnustamisesta jäsenvaltioiden välillä; palauttaa mieliin Euroopan parlamentin valtuutuksen[10], jossa tuetaan vanhemmuussuhteen tunnustamista kaikkialla EU:ssa riippumatta siitä, miten lapsi on saanut alkunsa tai syntynyt tai millainen perhe hänellä on; kehottaa neuvostoa panemaan nämä suositukset täytäntöön kokonaisuudessaan ja suojelemaan lasten perusoikeuksia, toimimaan lapsen edun mukaisesti, lisäämään oikeusvarmuutta ja torjumaan syrjintää; ***kehottaa jälleen EU:ta varmistamaan samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteiden ja avioliittojen täysivaltaisen tunnustamisen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti[1 a];***

1 a

https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=F1105D2B758FFB583CC1CCCAB0B7D24C?text=&docid=306543&pageIndex=0&doclang=FI&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=15355674.

[10] Euroopan parlamentin 14. joulukuuta 2023 vahvistama kanta ehdotukseen neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta (EUVL C, C/2024/4201, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4201/oj).

Tarkistus 96
Päätöslauselmaesitys
10 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
10. korostaa, että sukupuolen vahvistamista koskevien oikeudellisten menettelyjen puuttuminen rikkoo perusoikeuksia; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita takaamaan sukupuoli-identiteetin oikeudellinen tunnustaminen virallisissa asiakirjoissa ja itsemääräämisoikeus, varmistamaan sukupuoli-identiteetin vastavuoroinen tunnustaminen ja suojaamaan henkilötietoja[11]; tuomitsee eheytyshoidot perusoikeuksien rikkomuksiksi; kehottaa komissiota puuttumaan niihin konkreettisilla toimilla, tehokkailla seuraamuksilla ja tiedotuskampanjoilla ottaen huomioon myös eurooppalainen kansalaisaloite Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa;	10. korostaa, että sukupuolen vahvistamista koskevien oikeudellisten menettelyjen puuttuminen rikkoo perusoikeuksia; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita takaamaan sukupuoli-identiteetin oikeudellinen tunnustaminen virallisissa asiakirjoissa ja itsemääräämisoikeus, varmistamaan sukupuoli-identiteetin vastavuoroinen tunnustaminen ja suojaamaan henkilötietoja[11]; ***kehottaa toteuttamaan kattavaa, ihmisoikeuksiin perustuvaa politiikkaa;*** tuomitsee eheytyshoidot ***eli käytännöt, joiden tarkoituksena on muuttaa tai tukahduttaa henkilön seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja/tai sukupuolen ilmaisua,*** perusoikeuksien rikkomuksiksi; kehottaa komissiota puuttumaan niihin konkreettisilla toimilla***, tarvittaessa myös lainsäädäntötoimilla***, tehokkailla seuraamuksilla ja tiedotuskampanjoilla ottaen huomioon myös eurooppalainen kansalaisaloite Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa;
[11] Unionin tuomioistuimen tuomio 13. maaliskuuta 2025, C-247/23, ECLI:EU:C:2025:172; Unionin tuomioistuimen tuomio 9. tammikuuta 2025, C-394/23, ECLI:EU:C:2025:2; Unionin tuomioistuimen tuomio 4. lokakuuta 2024, C-4/23, ECLI:EU:C:2024:845.	[11] Unionin tuomioistuimen tuomio 13. maaliskuuta 2025, C-247/23, ECLI:EU:C:2025:172; Unionin tuomioistuimen tuomio 9. tammikuuta 2025, C-394/23, ECLI:EU:C:2025:2; Unionin tuomioistuimen tuomio 4. lokakuuta 2024, C-4/23, ECLI:EU:C:2024:845.

Tarkistus 97

Päätöslauselmaesitys
10 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	10 a. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään yksiselitteisesti sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun ja sukupuoliominaisuudet suojatuiksi syrjintäperusteiksi syrjinnän vastaiseen lainsäädäntöön ja kehittämään politiikkoja, joiden avulla intersukupuoliset ja muunsukupuoliset henkilöt voivat saada identiteettiään vastaavat henkilöllisyysasiakirjat, parlamentin aiemmin esittämien kehotusten ja Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti;

Tarkistus 98

Päätöslauselmaesitys
11 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
11. panee merkille, että sekä komissio että perusoikeusvirasto ilmoittivat viharikosten ja vihapuheen lisääntyneen hälyttävästi; pitää erittäin valitettavana viharikosten ja vihapuheen leviämistä; korostaa, että kyseessä on vakava uhka perusoikeuksien kunnioittamiselle; korostaa sitä koskevan kattavan EU:n lainsäädännön puuttumista; ***kehottaa jäsenvaltioita antamaan päätöksen vihapuheen ja viharikosten sisällyttämisestä SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin rikoksiin; kehottaa komissiota tutkimaan lisää vaihtoehtoja nykyisillä rikollisuuden aloilla ja ehdottamaan – myös sukupuoli-identiteettiin ja seksuaalisen suuntautumiseen perustuvan – vihapuheen ja viharikosten torjumiseen tarkoitettua lainsäädäntöä;***	11. panee merkille, että sekä komissio että perusoikeusvirasto ilmoittivat ***yksittäisiin henkilöihin kohdistuvien*** viharikosten ja vihapuheen lisääntyneen hälyttävästi ***useissa jäsenvaltioissa, mitä pahensi poliittinen retoriikka ja asiaankuuluvien lakien riittämätön täytäntöönpano***; ***korostaa, että jotkin jäsenvaltiot eivät ole pystyneet asettamaan viharikosten tekijöitä tehokkaasti syytteeseen tai tarjoamaan uhreille riittävää tukea, mikä heikentää luottamusta oikeusjärjestelmiin eikä takaa perusoikeuksien kunnioittamista;*** pitää erittäin valitettavana viharikosten ja vihapuheen leviämistä***, myös verkossa ja viranomaisten levittämänä***; korostaa, että kyseessä on vakava uhka perusoikeuksien kunnioittamiselle; korostaa sitä koskevan kattavan EU:n lainsäädännön puuttumista;

Tarkistus 99

Päätöslauselmaesitys
11 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	11 a. tuomitsee jyrkästi antisemitismin lisääntymisen EU:ssa sekä kaikenlaisen muun vihamielisyyden ja väkivallan uskonnollisia yhteisöjä kohtaan, mukaan lukien uskonnonharjoittamispaikkoihin ja kouluihin kohdistetut hyökkäykset, oppilaiden häirinnän ja holokaustin muistomerkkien häpäisemisen; varoittaa antisemitististen tekojen lisääntymisestä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita nopeuttamaan antisemitismin torjuntaa ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanoa ja ryhtymään asianmukaisiin toimiin antisemitismin täydelliseksi torjumiseksi perusoikeuskirjan mukaisesti;

Tarkistus 100

Päätöslauselmaesitys
11 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	11 b. on erittäin huolissaan siitä, että sekä verkossa että sen ulkopuolella esiintyvä syrjintä sekä vihapuhe ja viharikokset lisääntyvät kaikkialla EU:ssa, ja tuomitsee tämän jyrkästi; korostaa, että EU:ssa on torjuttava kaikenlaista syrjintää, myös sitkeitä syrjinnän muotoja, kuten islamofobiaa ja romanivastaisuutta, ja kerättävä tietoja syrjintätapausten seuraamiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä näiden asioiden lisääntymisen torjumiseksi; kehottaa lisäksi vahvistamaan sellaisten henkilöiden suojelua, jotka ovat vaarassa

joutua viharikoksen uhriksi;

Tarkistus 101

Päätöslauselmaesitys
11 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	11 c. kehottaa lisäksi jäsenvaltioita antamaan päätöksen vihapuheen ja viharikosten sisällyttämisestä SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin rikoksiin; kehottaa komissiota tutkimaan lisää vaihtoehtoja nykyisillä rikollisuuden aloilla ja ehdottamaan – myös sukupuoli-identiteettiin, seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoliominaisuuksiin perustuvan – vihapuheen ja viharikosten torjumiseen tarkoitettua lainsäädäntöä;

Tarkistus 102

Päätöslauselmaesitys
12 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
12. vaatii tehokkaita suojakeinoja ***turvallista verkkotilaa sekä vihan, syrjinnän ja disinformaation torjuntaa*** varten; korostaa, että ***nämä*** heikentävät ihmisarvoa, turvallisuutta ja demokraattista osallistumista; vaatii konkreettisia EU:n tason toimenpiteitä laittoman verkkosisällön leviämisen torjumiseksi; kehottaa ***panemaan*** EU:n yksilöiden oikeuksia suojelevat politiikat täytäntöön kokonaisuudessaan;	12. vaatii tehokkaita suojakeinoja ***turvallisen verkkotilan varmistamista*** varten; korostaa, että ***viharikokset, vihapuhe, syrjintä ja disinformaatio*** heikentävät ihmisarvoa, turvallisuutta ja demokraattista osallistumista***, ja muistuttaa, että naiset ja haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät ovat yleisimpiä kohteita[1 a]***; vaatii konkreettisia EU:n tason toimenpiteitä laittoman verkkosisällön leviämisen torjumiseksi; kehottaa ***lisäksi jäsenvaltioita varmistamaan, että*** EU:n yksilöiden oikeuksia suojelevat politiikat***, kuten digipalvelusäädös, tekoälysäädös ja eurooppalainen medianvapaussäädös, pannaan*** täytäntöön kokonaisuudessaan ***ja asianmukaisesti***;

[1 a] ***FRA:n raportti "Online Content Moderation – Current challenges in detecting hate speech", 2023.***

Tarkistus 103

Päätöslauselmaesitys
12 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	12 a. suhtautuu myönteisesti digitaalisten osallistumisvälineiden yleistymiseen ja kehottaa käyttämään niitä laajemmin kansalaisten osallistumisen lisäämiseen edellyttäen, että käytössä on vankat suojatoimet yksityisyyden, tietosuojan ja yhdenvertaisen saatavuuden suojelemiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että teknologista innovointia, tekoäly mukaan luettuna, kehitetään ja otetaan käyttöön tavalla, joka noudattaa perusoikeuskirjaa kaikilta osin, edistää avoimuutta ja pikemminkin vahvistaa kuin heikentää perusoikeuksia;

Tarkistus 104

Päätöslauselmaesitys
13 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
13. kehottaa komissiota varmistamaan, että perusoikeuskirjaa, ***oikeutta*** turvapaikkaan ***ja EU:n lainsäädännössä säädettyjen normien yhdenmukaista soveltamista kunnioitetaan kokonaisuudessaan Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän alalla; muistuttaa, että on tärkeää suorittaa järjestelmällisiä perusoikeuksien vaikutustenarviointeja; tuomitsee*** kaikki	13. kehottaa komissiota varmistamaan, että perusoikeuskirjaa, ***mukaan lukien perusoikeuskirjan 18 artiklassa taattu oikeus*** turvapaikkaan***, noudatetaan kaikilta osin 28. heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja 31. tammikuuta 1967 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan pöytäkirjan sekä perussopimusten ja EU:n lainsäädännön mukaisesti***; ***kehottaa painokkaasti***

perusoikeuksien loukkaukset, yksilön oikeuksien ja vapauksien perusteettomat rajoitukset, mukaan luettuna ***epäinhimilliset*** tai ***halventavat hoidot***;	***jäsenvaltioita noudattamaan velvoitteitaan estää*** kaikki perusoikeuksien loukkaukset, yksilön oikeuksien ja vapauksien perusteettomat rajoitukset, mukaan luettuna ***epäinhimillinen*** tai ***halventava hoito***;

Tarkistus 105

Päätöslauselmaesitys
13 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	13 a. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan siirtolaisten, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oikeuksien suojelua muun muassa varmistamalla inhimilliset ja ihmisarvoiset vastaanotto-olosuhteet ja palauttamismenettelyt, oikeudenmukaiset menettelyt ja oikeusavun saatavuuden perusoikeuskirjaa kaikilta osin noudattaen;

Tarkistus 106

Päätöslauselmaesitys
15 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	15 a. kehottaa EU:n toimielimiä käymään vuoropuhelua Euroopan neuvoston ja kansallisten hallitusten kanssa sen varmistamiseksi, että ihmisoikeuksia suojellaan edelleen tehokkaasti; muistuttaa, että perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen;

Tarkistus 107

Päätöslauselmaesitys
15 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	15 b. kehottaa varmistamaan todellisen sukupuolten välisen tasa-arvon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toisen ja kolmannen periaatteen mukaisesti; kehottaa lisäksi suojelemaan perusoikeuskirjan 31 artiklassa vahvistettua oikeutta oikeudenmukaisiin ja kohtuullisiin työoloihin ja työehtoihin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 6 mukaisesti ja edistämään tällä tavoin sosiaalista osallisuutta ja torjumaan köyhyysriskejä;

Tarkistus 108

Päätöslauselmaesitys
16 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
16. kehottaa jäsenvaltioita panemaan perusoikeuskirjan täytäntöön kokonaisuudessaan ja korostaa niiden velvollisuutta edistää perusoikeuskirjan soveltamista kansallisella tasolla; kehottaa ***laatimaan perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa koskevia kohdennettuja koulutusmoduuleja kansallisille hallinnoille, oikeuslaitokselle ja lainsäätäjille***; ***suhtautuu myönteisesti rajat ylittäviin vaihtoihin keskinäisen jakamisen ja hyvien käytäntöjen edistämiseksi; kehottaa toteuttamaan tiedotuskampanjoita, joiden tarkoituksena on antaa yksilöille mahdollisuus ottaa oikeutensa täysin haltuunsa***;	16. ***on huolissaan siitä, että perusoikeuskirjaa ei edelleenkään käytetä riittävästi kansallisissa tuomioistuimissa käytävissä kansallisissa menettelyissä; muistuttaa, että perusoikeuskirjaa on sovellettava kunnioittaen kaikilta osin Euroopan ihmisoikeussopimusta ja tunnustaen samalla Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin merkityksen;*** kehottaa jäsenvaltioita panemaan perusoikeuskirjan täytäntöön kokonaisuudessaan ***parhaalla mahdollisella tavalla*** ja korostaa niiden velvollisuutta edistää perusoikeuskirjan soveltamista kansallisella tasolla; kehottaa ***komissiota tukemaan jäsenvaltioita sen varmistamisessa, että perusoikeuskirjaa käytetään kansallisissa tuomioistuimissa kaikkialla EU:ssa***;

Tarkistus 109

Päätöslauselmaesitys
16 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	16 a. kehottaa laatimaan perusoikeuskirjan täytäntöönpanoa koskevia kohdennettuja ja pakollisia koulutusmoduuleja kansallisille hallinnoille, oikeuslaitokselle ja lainsäätäjille; suhtautuu myönteisesti rajatylittävään vaihtoon, jotta voidaan edistää keskinäistä tietojen jakamista ja hyviä käytäntöjä; kehottaa toteuttamaan tiedotuskampanjoita, joiden tarkoituksena on antaa yksilöille mahdollisuus ottaa oikeutensa täysin haltuunsa; kehottaa komissiota levittämään selkeää ja käytännönläheistä tietoa siitä, milloin ja miten perusoikeuskirjaa sovelletaan ja milloin ja miten kansalaiset voivat hakea muutosta; pyytää komissiota seuraamaan ja raportoimaan tulevien Eurobarometri-tutkimusten avulla, miten hyvin ihmiset tuntevat perusoikeuskirjan, sekä arvioimaan valistustoimien vaikutusta;

Tarkistus 110

Päätöslauselmaesitys
16 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	16 b. on syvästi huolissaan siitä, että komissio ei tee järjestelmällisesti vaikutustenarviointeja ennen kuin se hyväksyy lainsäädäntöehdotukset; muistuttaa, että on tärkeää tehdä järjestelmällisiä perusoikeuksien vaikutustenarviointeja, myös sisäasioiden alalla; kehottaa arvioimaan johdonmukaisemmin ja kattavammin perusoikeuksien ja muiden EU:n arvojen noudattamista kaikkialla EU:ssa; kehottaa painokkaasti tässä yhteydessä

	komissiota noudattamaan velvollisuuksiaan ja tekemään perusteellisia perusoikeuksia koskevia vaikutustenarviointeja, kun se laatii, panee täytäntöön ja tarkastelee uudelleen lainsäädäntöehdotuksia tai kun on kyse kansainvälisistä sopimuksista; pyytää, että perusoikeusvirasto otetaan tähän mukaan;

Tarkistus 111

Päätöslauselmaesitys
17 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
17. kehottaa komissiota suojaamaan perusoikeuskirjaa ja unionin oikeusjärjestystä ***hyödyntämällä rikkomusmenettelyjä kokonaisuudessaan***; kehottaa komissiota varmistamaan perusoikeuksien ja unionin arvojen johdonmukaisen ja tehokkaan suojelun ottamalla käyttöön sääntöpohjaisen ja järjestelmällisen täytäntöönpanomallin perusoikeuskirjan, perussopimusten ja unionin oikeuden rikkomusten torjumiseksi;	17. kehottaa komissiota suojaamaan perusoikeuskirjaa ja unionin oikeusjärjestystä ***erityisesti seuraamalla tiiviisti ja tarkasti perusoikeuskysymyksiin liittyvien Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden noudattamista, jotta voidaan arvioida noudattamatta jättämisen vaikutuksia ja ryhtyä toimiin; kehottaa lisäksi komissiota hyödyntämään kattavasti kaikkia käytettävissä olevia täytäntöönpanovälineitä, mukaan lukien rikkomusmenettelyt ja taloudellinen paine, jotta voidaan puuttua siihen, että jäsenvaltiot eivät ole panneet täytäntöön Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioita, ja käyttämään lisätodisteena asiaan liittyviä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita***; kehottaa komissiota varmistamaan perusoikeuksien ja unionin ***muiden SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen*** arvojen johdonmukaisen ja tehokkaan suojelun ottamalla käyttöön sääntöpohjaisen ja järjestelmällisen täytäntöönpanomallin perusoikeuskirjan, perussopimusten ja unionin oikeuden rikkomusten torjumiseksi;

Tarkistus 112

Päätöslauselmaesitys
17 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	17 a. korostaa EU:n toimielinten ja erityisesti parlamentin roolia sen varmistamisessa, että kaikki EU:n lainsäädäntö on täysin perusoikeuskirjan mukaista lainsäädäntöprosessin kaikissa vaiheissa, ja perusoikeuskirjan soveltamisen seuraamisessa sekä EU:n elimissä että jäsenvaltioissa; kannustaa tiivistämään EU:n ja kansallisten parlamenttien välistä yhteistyötä parlamenttien välisten vuoropuhelujen ja yhteisten valvontamekanismien avulla, jotta voidaan edistää perusoikeuskirjan johdonmukaista täytäntöönpanoa ja vahvistaa perusoikeuksien suojelun demokraattista valvontaa kaikkialla EU:ssa;

Tarkistus 113

Päätöslauselmaesitys
17 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	17 b. korostaa, että perusoikeuskirjan noudattamisen valvonnan on oltava erottamaton osa EU:n oikeusvaltioperiaatteen noudattamista tukevaa välineistöä ja se on otettava täysimääräisesti huomioon seurantatoimissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan vuotuista oikeusvaltiomekanismia integroimalla perusoikeuskirjaan liittyviä indikaattoreita, varmistamalla suositusten jatkotoimet ja tehostamalla vuoropuhelua sidosryhmien kanssa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla;

Tarkistus 114
Päätöslauselmaesitys
18 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
18. korostaa unionin tuomioistuimen merkitystä perusoikeuskirjan asianmukaisen kunnioittamisen varmistamisessa; muistuttaa, että unionin tuomioistuimen tuomioiden yhdenmukainen ja nopea täytäntöönpano on jäsenvaltioille sitova velvoite; ***kehottaa komissiota tehostamaan unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon seurantaa käyttämällä avoimempia välineitä, hyödyntämään rikkomusmenettelyjä kokonaisuudessaan*** ja ***pyytämään tarvittaessa väliaikaisten toimenpiteiden soveltamista***;	18. korostaa unionin tuomioistuimen ***ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen*** merkitystä perusoikeuskirjan asianmukaisen kunnioittamisen varmistamisessa; muistuttaa, että unionin tuomioistuimen tuomioiden yhdenmukainen ja nopea täytäntöönpano on jäsenvaltioille sitova velvoite; ***korostaa, että kattavampi ja kohdennetumpi tietojen kerääminen siitä, miten jäsenvaltiot noudattavat Euroopan unionin tuomioistuimen*** ja ***Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita, mahdollistaa paremmin tietoon perustuvan keskustelun noudattamatta jättämisen laajuudesta***;

Tarkistus 115

Päätöslauselmaesitys
18 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	18 a. kehottaa komissiota seuraamaan ja varmistamaan, että tietoja kerätään tehokkaasti, sekä varmistamaan Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon perusteellisen seurannan ja jatkotoimet, erityisesti muiden kuin rikkomusmenettelyistä johtuvien tuomioiden osalta; kehottaa lisäksi komissiota hyödyntämään kaikilta osin rikkomusmenettelyjä muun muassa käyttämällä läpinäkyvämpiä välineitä sekä pyytämään tarvittaessa nopeutettujen menettelyjen ja väliaikaisten toimenpiteiden soveltamista; kehottaa komissiota myös tukemaan jäsenvaltioita vertailukelpoisten ja eriteltyjen tietojen

keruunsa parantamisessa, jotta voidaan laatia näyttöön perustuvia toimintapolitiikkoja, joilla puututaan syrjintään, eriarvoisuuteen ja perusoikeuksien loukkauksiin;

Tarkistus 116

Päätöslauselmaesitys
18 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	18 b. kehottaa jäsenvaltioita panemaan Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen täytäntöönpanoa odottavat tuomiot täytäntöön; kehottaa komissiota seuraamaan demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin liittyvien Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa EU:n jäsenvaltioissa käyttämällä objektiivisia kriteerejä ja toteuttamalla selkeitä jatkotoimia; kehottaa lisäksi komissiota sisällyttämään kaikki havaintonsa vuotuisiin oikeusvaltiokertomuksiin;

Tarkistus 117

Päätöslauselmaesitys
18 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	18 c. kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n rahoitusta voidaan käyttää myös aloitteisiin, joilla tehostetaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa; korostaa kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tukiroolia näiden tuomioiden

täytäntöönpanon edistämisessä;

Tarkistus 118

Päätöslauselmaesitys
20 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
20. korostaa tasa-arvoelinten keskeistä asemaa jäsenvaltioissa tapahtuvan perusoikeuskirjan täytäntöönpanon varmistamisessa ja arvioinnissa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tasa-arvoelinten riippumattomuuden, toimivaltuudet ja resurssit hiljattain tasa-arvoelimiä koskevista standardeista annettujen direktiivien mukaisesti[13];	20. korostaa ***kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden,*** tasa-arvoelinten ***ja oikeusasiamieslaitosten*** keskeistä asemaa jäsenvaltioissa tapahtuvan perusoikeuskirjan täytäntöönpanon varmistamisessa ja arvioinnissa***, mukaan lukien yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaiset perusoikeuskirjaa koskevat horisontaaliset mahdollistavat edellytykset, sekä perusoikeuskirjan johdonmukaisemman tulkinnan edistämisessä***; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tasa-arvoelinten riippumattomuuden, toimivaltuudet ja resurssit hiljattain tasa-arvoelimiä koskevista standardeista annettujen direktiivien mukaisesti[13];
[13] Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1499, annettu 7 päivänä toukokuuta 2024, normeista tasa-arvoelimille, jotka toimivat asioissa, jotka koskevat henkilöiden rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvaa koskevissa asioissa ja tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan osalta sekä direktiivien 2000/43/EY ja 2004/113/EY muuttamisesta (EUVL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston	[13] Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1499, annettu 7 päivänä toukokuuta 2024, normeista tasa-arvoelimille, jotka toimivat asioissa, jotka koskevat henkilöiden rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvaa koskevissa asioissa ja tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan osalta sekä direktiivien 2000/43/EY ja 2004/113/EY muuttamisesta (EUVL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston

direktiivi (EU) 2024/1500, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivien 2006/54/EY ja 2010/41/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).	direktiivi (EU) 2024/1500, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivien 2006/54/EY ja 2010/41/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

Tarkistus 119

Päätöslauselmaesitys
20 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	20 a. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan riittävän rahoituksen tasa-arvoelimille, kansallisille ihmisoikeusinstituutioille ja oikeusasiamieslaitoksille ja osallistumaan sen varmistamiseen, että EU:n varoja suunnitellaan, hallinnoidaan ja valvotaan perusoikeuksia kunnioittaen ja edistäen;

Tarkistus 120

Päätöslauselmaesitys
20 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	20 b. muistuttaa, että perusoikeuskirjan soveltaminen ulottuu myös oikeus- ja sisäasioiden virastoihin, kuten Frontexiin ja Europoliin; kehottaa oikeus- ja sisäasioiden virastoja noudattamaan täysin perusoikeuskirjaa; kehottaa komissiota valvomaan tiiviisti sitä, miten EU:n virastot noudattavat perusoikeuskirjaa, ja sisällyttämään havaintonsa virastojen arviointeihin, myös arviointien suorittamisessa käytettäviin menetelmiin;

Tarkistus 121

Päätöslauselmaesitys
20 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	20 c. korostaa alueiden, kuntien ja kaupunkien keskeistä roolia perusoikeuksien vaalimisessa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan paikallisviranomaisia sen varmistamisessa, että oikeudet toteutuvat käytännössä, ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisessä perusoikeusviraston raportin ”Human rights cities in the EU – A framework for reinforcing rights locally” pohjalta;

Tarkistus 122

Päätöslauselmaesitys
21 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
21. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja ihmisoikeuksien puolustajat ovat olennaisen tärkeitä perusoikeuskirjan edistämisessä ja suojelemisessa; ***kehottaa*** EU:ta ***rahoittamaan kansalaisyhteiskuntaa johdonmukaisesti*** ja ***riittävästi***; ***tuomitsee kaikki tietyissä jäsenvaltioissa esiintyvät oikeudelliset rajoitukset tai hyökkäykset sekä liiallisen voimankäytön***, ***jotka heikentävät yhdistymis-***, ***kokoontumis-*** ja ***sananvapautta***;	21. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja ihmisoikeuksien puolustajat ovat olennaisen tärkeitä perusoikeuskirjan edistämisessä ja suojelemisessa; ***muistuttaa, että SEU-sopimuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaan EU:n toimielinten on käytävä avointa ja säännöllistä vuoropuhelua etujärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa; korostaa tässä yhteydessä erityisesti sitä, että rakenteellisen rahoituksen saatavuus on edellytys yleisön osallistumisen varmistamiselle; muistuttaa komission sitoutuneen poliittisissa suuntaviivoissaan tiivistämään yhteistyötään sellaisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa, joilla on asiantuntemusta ja tärkeä rooli erityisten yhteiskunnallisten kysymysten ja perusoikeuksien puolustamisessa;***

***muistuttaa siksi, että on edelleen olennaisen tärkeää, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt voivat erityisesti EU:n rahoituksen avulla osallistua esimerkiksi edunvalvontatoimiin, mielenosoituksiin, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien edistämiseen ja suojeluun*, *tutkivaan journalismiin tai oikeudellisiin toimiin*, *ja että näiden toimien olisi edelleen oltava tukikelpoisia asiaankuuluvissa rahoitusohjelmissa* ja *niille olisi tarjottava riittävästi kohdennettua rahoitusta*;**

Tarkistus 123

Päätöslauselmaesitys
21 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	21 a. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kansalaisyhteiskunnalle osoitetaan johdonmukaiset ja riittävät taloudelliset resurssit;

Tarkistus 124

Päätöslauselmaesitys
21 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	21 b. korostaa, että on tärkeää turvata tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus, jotka ovat oikeusvaltioperiaatteen olennaisia osatekijöitä, ja korostaa tarvetta suojella toimittajia uhkauksilta, SLAPP-kanteilta ja poliittiselta painostukselta; kehottaa ryhtymään päättäväisiin toimiin perusoikeuksien, erityisesti kokoontumis- ja yhdistymisvapauden sekä sananvapauden ja tiedonvälityksen

	vapauden, loukkauksia vastaan ja käyttämään täysipainoisesti kaikkia saatavilla olevia EU:n välineitä unionin oikeutta ja arvoja vastaan kohdistuviin rikkomuksiin puuttumiseksi; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota parantamaan kansalaisyhteiskunnan oikeudellista ympäristöä varmistamalla, että kaikilla toimenpiteillä, joilla rajoitetaan yhdistysten oikeutta hankkia, turvata ja käyttää resursseja, pyritään johonkin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan 2 kohdan ja perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaisista oikeutetuista tavoitteista;

Tarkistus 125

Päätöslauselmaesitys
22 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
22. kehottaa lisäämään EU:n ja kansallisten elinten osallistumista kansalaisyhteiskuntaan, kansallisiin parlamentteihin ja muihin sidosryhmiin avoimuuden ja osallistavuuden lisäämiseksi perusoikeuskirjan soveltamisessa; korostaa, että laajapohjainen vuoropuhelu ja osallistavat lähestymistavat ovat olennaisen tärkeitä oikeuksiin liittyvien haasteiden tunnistamisessa ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen takaamisessa; korostaa, että tämä useiden sidosryhmien osallistuminen vahvistaa demokraattista legitimiteettiä ja vastuuvelvollisuutta sekä vahvistaa EU:n ***identiteettiä*** unionina, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen;	22. kehottaa lisäämään EU:n ja kansallisten elinten ***järjestelmällisempää*** osallistumista kansalaisyhteiskuntaan, kansallisiin parlamentteihin ja muihin sidosryhmiin avoimuuden ja osallistavuuden lisäämiseksi perusoikeuskirjan soveltamisessa ***ja sen varmistamiseksi, että se pannaan kaikilta osin täytäntöön ja sitä tulkitaan johdonmukaisesti***; korostaa, että laajapohjainen vuoropuhelu ja osallistavat lähestymistavat ovat olennaisen tärkeitä oikeuksiin liittyvien haasteiden tunnistamisessa ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen takaamisessa; korostaa, että tämä useiden sidosryhmien osallistuminen vahvistaa demokraattista legitimiteettiä ja vastuuvelvollisuutta sekä vahvistaa EU:n ***uskottavuutta*** unionina, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen;

Tarkistus 126

Päätöslauselmaesitys
22 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	22 a. pitää valitettavana, että komissio on jättänyt huomiotta kehotukset pitää yllä ja vahvistaa kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa erillisenä ohjelmana ja lisätä sen rahoitusta seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä; muistuttaa merkityksestä, joka kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmalla on ollut perussopimuksissa, perusoikeuskirjassa ja sovellettavissa kansainvälisissä ihmisoikeusyleissopimuksissa vahvistettujen oikeuksien ja arvojen suojelussa ja edistämisessä erityisesti siten, että sen avulla on tuettu paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla toimivia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä ja kannustettu kansalaisvaikuttamiseen ja demokraattiseen toimintaan, jotta on voitu tukea ja kehittää edelleen avoimia, oikeuksiin perustuvia, demokraattisia, tasa-arvoisia ja osallisuutta edistäviä yhteiskuntia; katsoo, että uudessa AgoraEU-ohjelmassa on tarjottava takeet, jotka ovat vähintään yhtä kunnianhimoisia kuin kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma;

Tarkistus 127

Päätöslauselmaesitys
23 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
23. korostaa, että EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen on tärkeää, ja ***suosittelee, että komissio pyytää***	23. korostaa, että EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen on tärkeää, ja ***kehottaa komissiota pyytämään***

pikaisesti Euroopan unionin tuomioistuimelta oikeudellista lausuntoa, jotta liittymisprosessi voidaan saattaa päätökseen; painottaa, että tämä on olennaisen tärkeää EU:n oikeudellisen kehyksen mukauttamiseksi ihmisoikeuksien suojelun tiukimpiin normeihin;	pikaisesti Euroopan unionin tuomioistuimelta oikeudellista lausuntoa, jotta liittymisprosessi voidaan saattaa päätökseen; painottaa, että tämä on olennaisen tärkeää EU:n oikeudellisen kehyksen mukauttamiseksi ihmisoikeuksien suojelun tiukimpiin normeihin;

Tarkistus 128

Päätöslauselmaesitys
23 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	23 a. toteaa jälleen, että on perustettava demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva EU:n mekanismi ja otettava käyttöön tulostaulu, jolla seurataan kaikkien demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevien Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa;

Tarkistus 129

Päätöslauselmaesitys
24 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
24. kehottaa Eurooppa-neuvostoa aloittamaan perussopimusten tarkistamisen ja laajentamaan perusoikeuskirjan soveltamisalaa tarkistamalla ***SEU-sopimuksen*** 51 artiklan 1 kohtaa perusoikeuksien yleisen ja ehdottoman suojelun takaamiseksi EU:n puitteissa;	24. kehottaa Eurooppa-neuvostoa aloittamaan perussopimusten tarkistamisen ja laajentamaan perusoikeuskirjan soveltamisalaa tarkistamalla ***perusoikeuskirjan*** 51 artiklan 1 kohtaa perusoikeuksien yleisen ja ehdottoman suojelun takaamiseksi EU:n puitteissa;

Tarkistus 130

Päätöslauselmaesitys
24 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	24 a. kehottaa vahvistamaan perusoikeuskirjan 51 artiklan täytäntöönpanoa varmistamalla täysimittaisen yhdenmukaistamisen EU:n ja kansallisten tuomioistuinten välillä, jotta taataan perusoikeuksien tehokas suojelu kaikilla tasoilla;

Tarkistus 131

Päätöslauselmaesitys
24 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	24 b. kehottaa vahvistamaan perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanoa niin, että siinä vahvistetut oikeudet suojaavat yksilöitä aina, kun jäsenvaltiot toimivat EU:n toimivaltaan kuuluvalla alalla, olipa kyse sitten yksinomaisesta tai jaetusta toimivallasta, vaikka EU ei olisi vielä käyttänyt tällaista toimivaltaa;

Tarkistus 132
Päätöslauselmaesitys
25 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
25. kehottaa sisällyttämään sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun ja sukupuoliominaisuudet nimenomaisesti perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohtaan, jotta syrjintää voidaan torjua kattavasti;	***Poistetaan.***

Tarkistus 133

Päätöslauselmaesitys
26 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
26. kehottaa sisällyttämään perusoikeuskirjan 37 artiklaan eurooppalaisessa ilmastolaissa vahvistetut EU:n ilmastotavoitteet[14];	***Poistetaan.***

[14] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

Tarkistus 134

Päätöslauselmaesitys
27 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
27. kehottaa vakiinnuttamaan perusoikeusviraston itsenäiseksi ihmisoikeusviranomaiseksi, jonka toiminnallista riippumattomuutta perusoikeuskirjan rikkomusten torjumista koskevien toimenpiteiden aloittamisessa lisätään;	27. ***panee merkille perusoikeusviraston tärkeän roolin perusoikeuksien edistämisen ja suojelun tukemisessa EU:ssa ja korostaa sen jatkuvan panoksen arvoa; kehottaa vahvistamaan perusoikeusviraston valmiuksia auttaa turvaamaan perusoikeuskirjassa vahvistetut oikeudet, arvot ja vapaudet;*** kehottaa vakiinnuttamaan perusoikeusviraston itsenäiseksi ihmisoikeusviranomaiseksi, jonka toiminnallista riippumattomuutta perusoikeuskirjan rikkomusten torjumista koskevien toimenpiteiden aloittamisessa lisätään; ***pyytää, että perusoikeusvirasto auttaa komissiota kehittämään yhdenmukaisen lähestymistavan***

perusoikeusnormien soveltamiseen EU:n rahoitukseen sekä erityiset kriteerit varojen saamiselle ja valvontaa koskevat ohjeet;

Tarkistus 135

Päätöslauselmaesitys
28 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	28 a. korostaa, että on säädettävä sellaisten elinten ja laitosten järjestelmällisestä kuulemisesta, joilla on yleistä asiantuntemusta perusoikeuksista ja erityistä asiantuntemusta perusoikeuskirjasta; viittaa tässä yhteydessä sekä perusoikeusvirastoon että Euroopan neuvoston ja Yhdistyneiden kansakuntien asiaan liittyviin elimiin;

Tarkistus 136

Päätöslauselmaesitys
28 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	28 b. vaatii kaikille ihmisille laajempia ja tehokkaampia mahdollisuuksia käyttää oikeussuojakeinoja erityisesti siinä tapauksessa, että kansallisilla tuomareilla on vaikeuksia esittää ennakkoratkaisupyyntöjä – kuten SEU-sopimuksen 7 artiklan mukaisten menettelyjen kohteena olevissa jäsenvaltioissa – tai että haasteet koskevat unionin toimielinten, virastojen tai elinten muita kuin lainsäädäntötoimia; korostaa, että Euroopan unionin tuomioistuimeen vetoamisen helpottaminen vahvistaisi oikeudellista vuoropuhelua, varmistaisi EU:n lainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen ja vahvistaisi perusoikeuksien suojelua koko EU:ssa;

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti sisällyttäneensä lausuntoonsa aiheeseen liittyvistä asioista tietoja, jotka hän on saanut laatiessaan lausuntoluonnosta seuraavilta pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai seuraavilta kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt:

1. Pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat edunvalvojat
ILGA-Europe
Liberties
Bridge EU
Save the Children

Valmistelija on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, valmistelija vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	27.1.2026
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 45 –: 24 0: 5

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

45	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Caterina Chinnici, Paulo Cunha, Lena Düpont, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Liudas Mažylis, Verena Mertens, Ana Miguel Pedro, Tomas Tobé, Pekka Toveri, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Marta Wcisło, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Anna-Maja Henriksson, Fabienne Keller, Nathalie Loiseau, Nikola Minchev, Dainius Žalimas
S&D	Annalisa Corrado, Jonás Fernández, Isilda Gomes, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Pierfrancesco Maran, Matjaž Nemec, Aodhán Ó Ríordáin, Sandro Ruotolo, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Alessandro Zan
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Mélissa Camara, Alice Kuhnke, Katrin Langensiepen, Tineke Strik

24	-
ECR	Sergio Berlato, Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Alberico Gambino, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Nicola Procaccini, Charlie Weimers
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PPE	Christophe Gomart, Branko Grims, Nadine Morano
PfE	Tomasz Buczek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, Petra Steger, Hermann Tertsch, Matthieu Valet, Tom Vandendriessche, Roberto Vannacci, Alexandre Varaut

5	0
The Left	Giuseppe Antoci, Konstantinos Arvanitis, Damien Carême, Özlem Demirel, Gaetano Pedulla’

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää